

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Організація і управління природоохоронною діяльністю»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 101 Екологія

Освітня програма «_____»

Рік навчання 4, семестр 8

Форма навчання денна, заочна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС _____

Мова викладання українська (українська, англійська)

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Доц. Наумовська О.І.

naumovska@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3494>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Метою навчальної дисципліни «Організація управління в екологічній діяльності» є опанування студентами спеціальності Екологія на основі теорії і практики базовою управління природоохоронною діяльністю, управлінням певною галуззю господарського комплексу, як єдиною системою та системи контролю екологічної діяльності, з урахуванням особливостей організації процесу екологічного управління і обліку господарської діяльності, як на локальному, регіональному, державному, так і на міжнародному рівнях, а також опанування практичними навичками при проведенні інспекторських перевірок із дотримання природоохоронного законодавства України.

Набуття компетентностей (відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», Наказ Міністерства освіти і науки України 04.10.2018 р. № 1076):

1. Загальні компетентності (ЗК):

K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

K09. Здатність працювати в команді

K10. Навички міжособистісної взаємодії.

K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

1. Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.

K17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

K19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

K24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

K25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

K26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
2 семестр				
Модуль 1 Теоретичні та практичні основи екологічного управління				
Тема 1. Предмет, цілі і методи екологічного управління	2\1	Опанувати метод Дерево цілей. Представити ессе.	Планування дій за методом «Дерева цілей»	Рейтингов е оцінюванн я (6)
Тема 2. Принципи і функції управління. Типи класифікацій функцій управління	2\1	Оцінка характеристик екологічності корпоративного управління	1) виявити ті особливості внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на вибір стратегії розв'язання екологічної проблеми; 2) проаналізувати фактичний стан і очікувані зміни виявлених ключових чинників; 3) сформулювати альтернативні стратегії розв'язання екологічної проблеми залежно від сукупності визначених ключових чинників; 4) отримати кількісні дані щодо пріоритетності альтернативних стратегій; 5) провести елементарну статистичну обробку одержаних даних і зробити висновок про найбільш пріоритетну стратегію; 6) знайти в міжнародному, національному та місцевому природоохоронному законодавстві положення, що свідчать	Рейтингов е оцінюванн я (6)

			на користь пріоритетності розв'язання досліджуваної екологічної проблеми.	
Тема 3. Комунікації в управлінні.	2\1	Інвентаризаційний аналіз життєвого циклу продукції	1) виявити ті особливості внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на вибір стратегії розв'язання екологічної проблеми; 2) проаналізувати фактичний стан і очікувані зміни виявлених ключових чинників; 3) сформулювати альтернативні стратегії розв'язання екологічної проблеми залежно від сукупності визначених ключових чинників; 4) отримати кількісні дані щодо пріоритетності альтернативних стратегій; 5) провести елементарну статистичну обробку одержаних даних і зробити висновок про найбільш пріоритетну стратегію; 6) знайти в міжнародному, національному та місцевому природоохоронному законодавстві положення, що свідчать на користь пріоритетності розв'язання досліджуваної екологічної проблеми.	Рейтингове оцінювання (6)
Тема 4. Структура екологічного управління.	2\1	Інституційно – правові засади розробки і обґрунтування екологічних програм	розглянути місце екологічного планування та програмування в системі спеціальних еколого-управлінських функцій;	Рейтингове оцінювання (6)

			2) проаналізувати нормативну базу, що регламентує суспільні відносини в галузі екологічного планування та програмування; 3) розглянути види екологічних програм і специфіку їх розробки; 1) ознайомитись із порядком обґрунтування необхідності розроблення екологічних програм; 2) довести невинуватий, закономірний характер погіршення екологічної ситуації; 3) знайти в міжнародному, національному та місцевому природоохоронному законодавстві положення, що свідчать на користь пріоритетності розв'язання досліджуваної екологічної проблеми.	
Тема 5. Кадрове забезпечення і організація екологічного управління.	2\1	Формулювання і вибір розв'язання екологічних проблем	виявити ті особливості внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на вибір стратегії розв'язання екологічної проблеми; 2) проаналізувати фактичний стан і очікувані зміни виявлених ключових чинників; 3) сформулювати альтернативні стратегії розв'язання екологічної проблеми залежно від сукупності визначених ключових чинників. 4) отримати кількісні дані щодо пріоритетності кожної з чотирьох альтернативних	Рейтингов е оцінюванн я (6)

			стратегій для різних експертів; 5) провести елементарну статистичну обробку одержаних даних і зробити висновок про найбільш пріоритетну стратегію; 6) оцінити достовірність отриманих даних на основі оцінки перекриття довірчих інтервалів.	
Тема 6. Апарат і структура екологічного управління. Компетенції органів екологічного управління.	3\2	Формування вихідного переліку природоохоронних заходів на реалізацію завдань екологічної програми	ознайомитись із нормативно-правовою базою, що регламентує фінансування природоохоронних заходів; 2) підготувати запит на фінансування природоохоронних заходів із обласного фонду охорони навколишнього природного середовища; 3) скласти екологічний висновок на підготовлений запит.	Рейтингове оцінювання (6)
Модуль 2. Державне управління екологічною діяльністю на підприємствах				
Тема 7. Поняття функцій державного управління в сфері природокористування.	2\1	Формування вихідного переліку природоохоронних заходів на реалізацію завдань екологічної програми	ознайомитись із нормативно-правовою базою, що регламентує фінансування природоохоронних заходів; 2) підготувати запит на фінансування природоохоронних заходів із обласного фонду охорони навколишнього природного середовища; 3) скласти екологічний висновок на підготовлений запит.	Рейтингове оцінювання (6)
Тема 8. Організація обліку за станом навколишнього природного	2\1	Формування оптимального переліку природоохоронних заходів на реалізацію	ознайомитись із нормативно-правовою базою, що регламентує відбір природоохоронних	Рейтингове оцінювання (6)

середовища в зоні впливу підприємства. Документування і звітність.		завдань екологічної програми	заходів для фінансування з фондів охорони навколишнього природного середовища; 2) скоригувати попередньо одержаний оптимальний розподіл коштів між напрямками екологічної програми з урахуванням наявних запитів на фінансування; 3) сформувати оптимальні переліки природоохоронних заходів у межах кожного з напрямів екологічної програми.	
Тема 9. Порядок проведення інспекторських перевірок із дотриманням природо користувачами вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища.	2\1	Визначення оптимального розподілу коштів між напрямками екологічної програми	ознайомитись із нормативно-правовою базою, яка регламентує структурування екологічних програм і розподіл коштів між їх напрямками; 2) провести узагальнену оцінку регіонів, які фінансуватимуться в межах екологічної програми; 3) визначити оптимальний розподіл коштів між регіонами	Рейтингове оцінювання (6)
Тема 10. Організація і управління екологічною безпекою на підприємствах підвищеної небезпеки.	2\1	Розробка стратегічної задачі екологічного спрямування шляхом спільної діяльності служб з ОНПС	ознайомитись із нормативно-правовою базою, яка регламентує розподіл функцій органів державного управління при вирішенні питань ОНПС; 2) провести узагальнену оцінку структури Державної екологічної інспекції.	Рейтингове оцінювання (6)
Тема 11. Стандарт ISO 14 000.	2\1	Управління природоохоронною діяльністю підприємства у відповідності до ISO 14 000	Скласти програму управління природоохоронною діяльністю підприємства у відповідності до ISO 14 000	Рейтингове оцінювання (6)
Тема 12. .	3\1	Управління	За всесвітньою базою	Рейтингов

Управління екологічною діяльністю в країнах світу.		екологічною діяльністю в країнах світу	критеріїв екологічних ризиків здійснити оцінку пріоритетних забруднювачів НС глобального, локального рівнів	є оцінюванн я (6)
Всього за 2 семестр				70
Іспит				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора та деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану навчальну і наукову літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Організація та управління в природоохоронній діяльності : навч. посіб. / Н. М. Самойленко, Д. В. Райко, В. І. Аверченко. – Харків : НТУ «ХП», Видавництво «Лідер», 2018. – 174 с.
2. Телюра Н. О. Технології та інструменти організації природоохоронної діяльності : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти 4 курсу усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 183 – Технології захисту навколишнього середовища) / Н. О. Телюра ; Харків. нац. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049329.pdf>.

Допоміжна

3. Monitoring Directory for ecological restoration and social activities. NSW Environmental Trust's. <https://www.environment.nsw.gov.au/-/media/OEH/Corporate-Site/Documents/Funding-and-support/Environmental-Trust/monitoring-directory-ecological-restoration-social-activities-180478.pdf>.
4. Law on environmental protection and decree №. 08/2022/nd-cp january 10, 2022 of government elaboration of several articles of the law on environmental protection. https://winrock.org/wp-content/uploads/2023/02/LuatBVMT-Eng_20230203.pdf.
5. Організація Об'єднаних Націй в Україні. <https://ukraine.un.org/uk/about/about-the-un>.
6. Food and Agriculture Organization. <https://www.fao.org/about/about-fao/en/>.
7. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. <https://mepr.gov.ua/>.